

Den 6. marts 2013
Init kbl

Advokat Christian Harlang
Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K

Deres j.nr.: 600096

Højesteretssag nr. 350/2012, 20/2013, 27/2013, 40/2013 og 41/2013:

m.fl. v/advokat Christian Harlang mod Forsvarsministeriet
v/kammeradvokaten ved advokat Peter Biering

I denne sag meddeler Højesteret parterne følgende:

Vedlagt fremsendes retsbøger af dags dato.

Med venlig hilsen

Kirsten Lohmann

kontorfuldmægtig

A D V O K A T F I R M A
CHRISTIAN HARLANG

Højesteret
Anke- og Kæremålsudvalget
Prins Jørgens Gård 13
1218 København V

KOPI

Pr. e-mail post@hoejesteret.dk og alm. post

Procesbevillingsnævnet
Store Kongensgade 1- 3, 2. sal
1264 København K

Pr. e-mail post@procesbevillingsnaevnet.dk
og alm. post

25. februar 2013
J.nr. 600096
CHA/CFJ

Vedr.: Ansøgning om kæretilladelse.

Som advokat for sagsøgerne, (1) (2)
(3) (4) (5) og
(6) (7) (8)
(9) (10) og (11)

i en sag om tortur, m.v., anlagt mod Forsvarsministeriet, indgives hermed nærværende ansøgning om tilladelse til at kære Østre Landsrets beslutning af 7. ds., jf. vedlagte udskrift af Østre Landsrets retsbog.

Østre Landsret har, som det fremgår af ovennævnte retsbog, truffet beslutning om bl.a. følgende:

"Landsrettens stillingtagen til den nu fremsatte editionsbegæring afventer herefter sikkerhedsstillelse og afgørelse vedrørende de tre udskilte spørgsmål."

De oplysninger, som ansøgerne i processskrift 7 (vedlagt), s. 4, sidste afsnit, har anmodet Østre Landsret om at pålægge det sagsøgte forsvarsministerium at fremlægge, har betydning for landsrettens stillingtagen til sagsøgtes indsigelse om forældelse (herunder om der er grundlag for at anse forældelsesfristen for forlænget efter forældelseslovens § 14, stk. 1, om "...fordringshaverens forhold..."), sagsøgtes indsigelse om passivitet og om der kan konstateres materiel atypicitet som følge af sagens helt særlige karakter. En lang række af sagens realia kan således ikke udskilles fra sagens formalia, for så vidt angår Danmarks undersøgelsesforpligtelser samt indsigeler om forældelse og passivitet.

Landsretten har endvidere pligt til at efterkomme ansøgernes anmodning om at pålægge sagsøgte at oplyse sagen behørigt efter EMRK art. 3, til at fremme en undersøgelse af ansøgernes (overordentligt) rimeligt begrunde anførsler om at de er blevet utsat for tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling under det danske forsvarsministeriums ansvar. Undersøgelsespligten foreligger også, hvor danske domstole konfronteres med klare oplysninger i officielle dokumenter, herunder lægeerklæringer, der giver grundlag for at antage, at personer har været utsat for behandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 358 – 360, hvoraf fremgår:

"358. *The Court has previously held that where an individual makes a credible assertion that he has suffered treatment infringing Article 3 at the hands of the police or other similar agents of the State, that provision, read in conjunction with the State's general duty under Article 1 of the Convention to "secure to everyone within [its] jurisdiction the rights and freedoms defined in ... [the] Convention", requires by implication that there should be an effective official investigation. As with an investigation under Article 2, such an investigation should be capable of leading to the identification and punishment of those responsible. Otherwise, the general legal prohibition of torture and inhuman and degrading treatment and punishment would, despite its fundamental importance, be ineffective in practice and it would be possible in some cases for agents of the State to abuse the rights of those within their control with virtual impunity (see Dikme v. Turkey, no. 20869/92, § 101, ECHR 2000-VIII).*

359. The Court considers that the above principle also applies in situations where judicial authorities are confronted with clear information set out in official documents, such as the medical reports in the present case according to which the apprehended Ormanıçı villagers had sustained various foot injuries, including frostbite, as a direct consequence of having been made to walk seven kilometres in adverse weather and terrain conditions, some without shoes. This is particularly true where, as in the present case, the nature of these injuries subsequently necessitated a transfer to hospital in custody. In so far as the authorities which are confronted with information to this effect are not themselves competent to take any investigative steps, the above principle requires by implication that such information should be brought to the attention of those authorities which are competent in the matter.

360. In view of the total inactivity of the judicial authorities in the present case to investigate the manner in which the apprehended Ormanıçı villagers had sustained their foot injuries, the Court concludes that there has also been a violation of Article 3 of the Convention in its procedural aspect." (understreget her)

Det er tillige retsstridigt at betinge en undersøgelse af ansøgernes (overordentligt) rimeligt begrundede anførsler om tortur af, at der stilles en økonomisk sikkerhed, som ansøgerne ikke har mulighed for at stille, og som også i øvrigt er egnet til at afskære ansøgerne fra at opnå effektiv adgang til en domstolsprøvelse af deres tortursager, jf. EMRK art. 6.

Der henvises endvidere til ansøgernes processkrift 7, s. 2, sidste afsnit, til s. 4, sidste afsnit.

Det er på baggrund af den foreliggende retspraksis m.v. ikke klart, hvorvidt det er Højesteret, der skal tage stilling til nærværende andragende, jf. retsplejelovens § 392, stk. 1, eller Procesbevillingsnævnet, jf. stk. 2. Sagsøgerne finder det mest nærliggende, at andragendet behandles efter stk. 1, idet

Østre Landsrets kendelser og beslutninger af 7. ds. kan få afgørende betydning for hele retssagens behandling.

Ansøgerne finder imidlertid, at kravene til, at nærværende ansøgning kan nyde fremme, er opfyldt efter såvel stk. 1 som stk. 2. Der henvises for det første til det ovenfor anførte. Endvidere bemærkes:

Ad retsplejelovens § 392, stk. 1

Spørgsmål med en særlig karakter som de foreliggende ses ikke tidligere afgjort af Højesteret, og kan få betydning for sager af tilsvarende karakter. Sådanne sager må forventes at komme, og det er derfor hensigtsmæssigt, at de afklares.

Ad retsplejelovens § 392, stk. 2

Der ses ikke tidligere truffet afgørelse ved de danske domstole om domstolenes egne forpligtelser til at foranledige en sag om tortur oplyst ved brug af de dertil i retsplejeloven indrettede beføjelser, jf. Den Europæiske Mennerettighedskonventions art. 3. Dette spørgsmål er i sig selv af principiel karakter, og kan forventes at få betydning for mange kommende sager om samme problemstilling, hvor danske styrker har bistået lokale myndigheder med frihedsberøvelser, som har ført til tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling.

Det er endvidere af principiel karakter, om et sådant spørgsmål, der må anses for nyt i dansk domstolsbehandlingsmæssig sammenhæng, kan udskilles til særskilt behandling. Det er hensigtsmæssigt, at dette afklares.

A D V O K A T F I R M A
CHRISTIAN HARLANG

Kopi af nærværende skrivelse (dog uden bilag) tilgår samtidig hermed
Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering.

Med venlig hilsen

ff Christian Harlang
CL + 2 ADV.

A D V O K A T F I R M A
CHRISTIAN HARLANG

Højesteret
Anke- og Kæremålsudvalget
Prins Jørgens Gård 13
1218 København V

Pr. e-mail post@hoejesteret.dk og alm. post

KOPI

Procesbevillingsnævnet
Store Kongensgade 1- 3, 2. sal
1264 København K

Pr. e-mail post@procesbevillingsnaevnet.dk
og alm. post

21. februar 2013
J.nr. 600111
CHA/CFJ

Vedr.: Ansøgning om kæretilladelse.

Som advokat for sagsøgerne, (12) (13)
(16) , (14) (15) , (17) (18)
(21) (19) (20) (22) og (23)

i en sag om tortur, m.v., anlagt mod Forsvarsministeriet, indgives hermed nærværende ansøgning om tilladelse til at kære Østre Landsrets beslutning af 6. ds., jf. vedlagte udskrift af Østre Landsrets retsbog.

Østre Landsret har som det fremgår af ovennævnte retsbog besluttet følgende:

"...sagen stilles i bero på landsrettens afgørelse af de spørgsmål, der i disse sager ved retsbog af 7. januar 2013 er udskilt til særskilt behandling."

Det er på baggrund af den foreliggende retspraksis m.v. ikke klart, hvorvidt det er Højesteret, der skal tage stilling til nærværende andragende, jf. retsplejelovens § 392, stk. 1, eller Procesbevillingsnævnet, jf. stk. 2. Sagsøgerne finder det mest nærliggende, at andragendet behandles efter stk. 1, idet Østre Landsrets beslutning af 6. ds. kan få afgørende betydning for hele retssagens behandling.

Ansøgerne finder imidlertid, at kravene til, at nærværende ansøgning kan nyde fremme, er opfyldt efter såvel stk. 1 som stk. 2. Der henvises for det første til det ovenfor anførte. Endvidere bemærkes:

Ad retsplejelovens § 392, stk. 1:

Østre Landsret traf d. 6. ds. beslutning på baggrund af det sagsøgte forsvarsministerium v/ Kammeradvokaten anmodning af 5. ds. kl. 14:56 (vedlagt), altså en anmodning indgivet kort forinden landsrettens kontortids op hør dagen forinden landsrettens beslutning blev truffet.

Ansøgerne (12) – (23) var ikke i tidsrummet mellem statens anmodning og landsrettens stillingtagen hertil blevet meddelt nogen høringsfrist, og de har ikke haft mulighed for at udtale sig, forinden landsretten traf sin afgørelse.

Beslutningen om berostillelse var ikke uopsættelig, og ansøgerne skulle således – i overensstemmelse med basale retsprincipper om kontradiktion, som hjemlet i både retsplejeloven og Den Europæiske Menneskeretskonventions art. 6 – have haft mulighed for at fremkomme med en stillingtagen til statens anmodning.

Sagsøgerne har endvidere ret til en effektiv prøvelse af deres – yderst velbegrundede – krav, jf. såvel Den Europæiske Menneskerettighedskonvention som andre internationale konventioner. Det betyder bl.a., at der skal finde

en prøvelse sted indenfor rimelig tid, jf. bl.a. EMRK art. 3 og 6, og andre internationale konventioner.

Østre Landsrets beslutning af 6. ds. er således i åbenlys modstrid med sag-søgernes rettigheder til en uafhængig, effektiv prøvelse indenfor rimelig tid af deres yderst velbegrundede anmeldelser om tortur og anden umenneskelig og nedværdigende behandling.

Spørgsmål med en særlig karakter som de foreliggende vedrører bl.a. krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, 6 og 13, samt FNs Torturkonvention, og ses ikke tidligere afgjort af Højesteret, og kan få betydning for sager af tilsvarende karakter.

Sådanne sager må forventes at komme, og det er derfor klart hensigtsmæs-sigt, at nærværende spørgsmål afklares.

Tillige bemærkes, at de sager, som Østre Landsret refererer til i sin beslutning vedrører krænkelser, der fandt sted ved et andet mål og dermed et andet sted geografisk i byen. , ansøgerne i nærværende sag (12) – (23) tilhører en særlig religiøs gruppe og nogle af det sagsøgte forsvarsministeriums filmoptagelser af krænkelser af ansøgerne i nærværende sag (12) – (23) er fremlagt i nærværende sag, som således ikke – modsat hvad Østre Landsret har lagt til grund for sin beslutning – "...på tilsvarende måde..." vedrører sagsøgtes erstatningsansvar, m.v.

Ad retsplejelovens § 392, stk. 2:

I tilgift til det ovenfor anførte, er de af nærværende ansøgning omhandlede spørgsmål af principiel karakter, fordi der ikke ses at være retsafgørelser, som støtter udfaldet af Østre Landsrets beslutning af 6. ds., endsige det klare brud på kontradiktionsprincippet, som er dokumenteret ved bilagene til nærværende skrivelse.

Kopi af nærværende skrivelse (dog uden bilag) tilgår samtidig hermed
Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering.

Med venlig hilsen

f / Christian Harlang
C C + 2
ADV.

HØJESTERET
ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGET

OPTAGET

13 FEB 2013

Den 11. februar 2013
Init lps

Advokat Christian Harlang
Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K

Deres j.nr.: 600096

Højesteretssag nr. 27/2013:

Jashaati m.fl. v/advokat Christian Harlang mod Forsvarsministeriet v/kammeradvokaten ved advokat Peter Biering

I denne sag meddeler Højesteret parterne følgende:

Ankeudvalget har modtaget anmodning om tilladelse til kære af 6. februar 2013 fra advokat Christian Harlang.

Sagen udsættes i 2 uger til den 25. februar 2013 på kammeradvokaten ved advokat Peter Bierings bemærkninger hertil.

Sagen vil efter modtagelsen heraf blive optaget til afgørelse.

f/Vibeke Rønne

Lisbeth Primdahl Simonsen

kontorfuldmægtig

A D V O K A T F I R M A
CHRISTIAN HARLANG

Højesteret
Anke- og Kæremålsudvalget
Prins Jørgens Gård 13
1218 København V

Pr. e-mail post@hoejesteret.dk og alm. post

Procesbevillingsnævnet
Store Kongensgade 1- 3, 2. sal
1264 København K

Pr. e-mail post@procesbevillingsnaevnet.dk
og alm. post

6. februar 2013
J.nr. 600096
CHA/CFJ

Vedr.: Ansøgning om kæretilladelse.

Som advokat for sagsøgerne, (1) (2)
(3) (4) (5) og
(6) (7) (8)
, (9) (10) (11)

i en sag om tortur, m.v., anlagt mod Forsvarsministeriet, indgives hermed nærværende ansøgning om tilladelse til at køre Østre Landsrets kendelse af 24. f.m., jf. vedlagte udskrift af Østre Landsrets retsbog for s.d.

Østre Landsret har som det fremgår af ovennævnte retsbog afsagt kendelse om følgende:

"Særskilt mundtlig forhandling af spørgsmålene om processuel partsevne, afgivning og forældelse berammes, således at der afsættes fire retsdage til forhandlingen."

Det er på baggrund af den foreliggende retspraksis m.v. ikke klart, hvorvidt det er Højesteret, der skal tage stilling til nærværende andragende, jf. retsplejelovens § 392, stk. 1, eller Procesbevillingsnævnet, jf. stk. 2. Sagsøgerne finder det mest nærliggende, at andragendet behandles efter stk. 1, idet Østre Landsrets kendelse af 24. f.m. kan få afgørende betydning for hele retssagens behandling.

Ansøgerne finder imidlertid, at kravene til, at nærværende ansøgning kan nyde fremme, er opfyldt efter såvel stk. 1 som stk. 2. Der henvises for det første til det ovenfor anførte. Endvidere bemærkes:

Ad retsplejelovens § 392, stk. 1:

Sagsøgerne har i skrivelser af 2. og 5. november 2012 samt revideret udkast til tidsplan af 5. november 2012 (vedlagt) anmodet om, at der afsættes 17 dage til delhovedforhandling om de af Østre Landsret udskilte spørgsmål, om de indsigelser om bl.a. forældelse, som Forsvarsministeriet har valgt at gøre gældende.

Som det fremgår af ovennævnte dokumenter, kan sagens formalitet og realitet ikke fuldstændigt adskilles, idet det bl.a. skal efterprøves, jf. forældelseslovens § 14, om det kan henregnes til sagsøgers forhold, at retssagerne er anlagt i 2011 og 2012, hvilket bl.a. nødvendiggør bevisførelse vedr. de nærmere omstændigheder omkring sagsøgtes foranstaltning af operation "Green Desert" d. 25. november 2004 og tilbageholdelse af sagsøgerne samt deres efterfølgende PTSD og efterfølgende velbegrunderede frygt for repressalier. Det er således de udenlandske militære styrker og lokale irakiske politistyrker, som havde til opgave at beskytte sagsøgerne, der i stedet henholdsvis medvirkede til og udsatte dem for tortur, m.v.

Sagsøgerne har ret til en effektiv prøvelse af deres – yderst velbegrundede – krav, jf. såvel Den Europæiske Menneskerettighedskonvention som andre internationale konventioner.

De fire retsdage, som Østre Landsret har afsat til delhovedforhandlingen er imidlertid end ikke nok til at gennemføre de relevante afhøringer af parter og vidner, m.v.

Østre Landsrets kendelse af 24. f.m. er således i åbenlys modstrid med sagsøgernes rettigheder til en uafhængig, effektiv prøvelse indenfor rimelig tid af deres yderst velbegrundede anmeldelser om tortur og anden umenneskelig og nedværdigende behandling.

Spørgsmål med en særlig karakter som de foreliggende vedrører bl.a. krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, 6 og 13, samt FNs Torturkonventions art. 12 – 14, og ses ikke tidligere afgjort af Højesteret, og kan få betydning for sager af tilsvarende karakter. Sådanne sager må forventes at komme, og det er derfor hensigtsmæssigt, at de afklares.

Ad retsplejelovens § 392, stk. 2:

I tilgift til det ovenfor anførte, er de af nærværende ansøgning omhandlede spørgsmål af principiel karakter, fordi der ikke ses at være retsafgørelser, som støtter udfaldet af Østre Landsrets kendelser af 24. f.m.

Ansøgerne vil hurtigst muligt vende tilbage til sagen med uddybende bemærkninger til ovenstående, og anmoder venligst om, at der fastsættes frist til ikke tidligere end medio januar 2013.

Kopi af nærværende skrivelse (dog uden bilag) tilgår samtidig hermed
Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering.

Med venlig hilsen

CH Christian Harlang
CL+R ADV.

A D V O K A T F I R M A
CHRISTIAN HARLANG

KOPI

Højesteret
Anke- og Kæremålsudvalget
Prins Jørgens Gård 13
1218 København V

Pr. e-mail post@hoejesteret.dk og alm. post

Procesbevillingsnævnet
Store Kongensgade 1- 3, 2. sal
1264 København K

Pr. e-mail post@procesbevillingsnaevnet.dk
og alm. post

24. januar 2013
J.nr. 600096
CHA/CFJ

Vedr.: Ansøgning om kæretilladelse.

Som advokat for sagsøgerne, (1) (2)
(3) (4) (5) og
(6), (7) (8)
(9) (10) og (11).

i en sag om tortur, m.v., anlagt mod Forsvarsministeriet, indgives hermed nærværende ansøgning om tilladelse til at kære Østre Landsrets kendelser og beslutninger af 7. ds., jf. vedlagte udskrift af Østre Landsrets retsbog.

Østre Landsret har, som det fremgår af ovennævnte retsbog, afsagt kendelse/truffet beslutning om bl.a. følgende, alt som omfattet af nærværende ansøgning:

Sikkerhed for sagsomkostninger

Østre Landsret har d. 7. jan. 2013 truffet følgende beslutning i sag 7. afdeling B-3534-12:

"Sagsøgerne skal hver især inden den 15. februar 2013 stille sikkerhed for sagsomkostninger på 40.000 kr. i form af bankgaranti eller deponering af penge, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1."

Beslutningen er i klar strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 6, som er inkorporeret i dansk ret i sin helhed ved lov nr. 285 af 1992. Den er også i strid med en række andre internationale forpligtelser, som Danmark ellers har påtaget sig vedr. torturofres ret til undersøgelse og prøvelse.

Der ses imidlertid ikke at forelægge national retspraksis om det konkrete spørgsmål i den specifikke kontekst, hvorfor det må anses for principielt og hensigtsmæssigt, at dette afklares.

Udskillelse

Østre Landsret har d. 7. jan. 2013 endvidere truffet følgende beslutning:

"De af sagsøgte rejste spørgsmål om forældelse, om sagsøgernes procesuelle partsevne og om afvisning af sagsøgernes påstand 2 udskilles til særskilt forlods forhandling, jf. retsplejelovens 253, stk. 1. Disse spørgsmål behandles herefter ved en særskilt mundtlig forhandling, der berrammes efter aftale med parternes advokater."

Mængden og det samlede indholdsmæssige omfang af de mange af Østre Landsret udskilte spørgsmål indebærer i stigende grad, at det må forekomme klart, at der ikke opnås nogen processuel besparelse af nævneværdigt omfang ved, at sagsøgtes mange formalitetsindsigelser udskilles til særskilt forudgående behandling efter retsplejelovens § 253, stk. 1.

Det erindres i den forbindelse, at en lang række af sagens realia ikke kan udskilles fra sagens formalia for så vidt angår Danmarks undersøgelsesforpligtelser samt indsigelser om forældelse og passivitet.

Der ses ikke tidligere truffet afgørelse ved de danske domstole om domstolenes egne muligheder for at foranledige en sag om tortur oplyst ved brug af de dertil i retsplejeloven indrettede beføjelser, jf. Den Europæiske Mennerettighedskonventions art. 3. Dette spørgsmål er i sig selv af principiel karakter, og kan forventes at få betydning for mange kommende sager om samme problemstilling, hvor danske styrker har bistået lokale myndigheder med frihedsberøvelser, som har ført til tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling.

Det er endvidere af principiel karakter, om et sådant spørgsmål, der må anses for nyt i dansk domstolsbehandlingsmæssig sammenhæng, kan udskilles til særskilt behandling. Det er hensigtsmæssigt, at dette afklares.

Det er på baggrund af den foreliggende retspraksis m.v. ikke klart, hvorvidt det er Højesteret, der skal tage stilling til nærværende andragende, jf. retsplejelovens § 392, stk. 1, eller Procesbevillingsnævnet, jf. stk. 2. Sagsøgerne finder det mest nærliggende, at andragendet behandles efter stk. 1, idet Østre Landsrets kendelser og beslutninger af 7. ds. kan få afgørende betydning for hele retssagens behandling.

Ansøgerne finder imidlertid, at kravene til, at nærværende ansøgning kan nyde fremme, er opfyldt efter såvel stk. 1 som stk. 2. Der henvises for det første til det ovenfor anførte. Endvidere bemærkes:

Ad retsplejelovens § 392, stk. 1

Spørgsmål med en særlig karakter som de foreliggende ses ikke tidligere afgjort af Højesteret, og kan få betydning for sager af tilsvarende karakter. Sådanne sager må forventes at komme, og det er derfor hensigtsmæssigt, at de afklares.

Ad retsplejelovens § 392, stk. 2

I tilgift til det ovenfor anførte, er de af nærværende ansøgning omhandlede spørgsmål af principiel karakter, fordi der ikke ses at være retsafgørelser, som støtter udfaldet af Østre Landsrets kendelser og beslutninger af 7. ds.

Sagsøgerne forbeholder sig venligst at fremkomme med yderligere uddybende bemærkninger til ovenstående.

Kopi af nærværende skrivelse (dog uden bilag) tilgår samtidig hermed Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering.

Med venlig hilsen

Christian Harlang

A D V O K A T F I R M A
CHRISTIAN HARLANG

Højesteret
Anke- og Kæremålsudvalget
Prins Jørgens Gård 13
1218 København V

K O P I

Pr. e-mail post@hoejesteret.dk og alm. post

16. januar 2013
J.nr. 600096
CHA/CFJ

Vedr. Højesteretssagsnr. 350/2012 -
svarsministeriet.

m.fl. mod For-

Hermed skal venligst meddeles, at ansøgerne har ikke yderligere bemærkninger forinden Højesteret tager stilling til, om ansøgning om kæretilladelse vil kunne fremmes efter retsplejelovens § 392, stk. 1.

Med venlig hilsen
Christian Harlang

v/ Christian F. Jensen, advokat